

Bryssel den 7 juni 2023
(OR. en)

10027/23

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0401 (APP)**

**SOC 415
ANTIDISCRIM 117
GENDER 119
JAI 758
FREMP 167**

NOT

---

från: Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)

till: Rådet

Föreg. dok. nr: 9539/23

Ärende: Förslag till RÅDETS DIREKTIV om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av personer oavsett ras eller etniskt ursprung, likabehandling vad gäller anställning och yrke oavsett personers religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning, likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och om strykning av artikel 13 i direktiv 2000/43/EG och artikel 12 i direktiv 2004/113/EG
– Allmän riktlinje

I. INLEDNING

Den 7 december 2022 förelade kommissionen rådet ett förslag till rådets direktiv om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av personer oavsett ras eller etniskt ursprung, likabehandling vad gäller anställning och yrke oavsett personers religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning, likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och om strykning av artikel 13 i direktiv 2000/43/EG och artikel 12 i direktiv 2004/113/EG.

Enligt EU:s jämlikhetslagstiftning ska alla medlemsstater utse ”likabehandlingsorgan” för att bekämpa diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung (direktiv 2000/43/EG) och på grund av kön (direktiv 2004/113/EG). Likabehandlingsorganen ger stöd till offer för diskriminering, genomför oberoende undersökningar, offentliggör rapporter och lämnar rekommendationer i frågor som rör diskriminering. För närvarande varierar likabehandlingsorganens mandat och befogenheter avsevärt mellan medlemsstaterna. Syftet med förslaget till direktiv är att stärka deras roll och oberoende, fastställa minimistandarder för hur de ska fungera och utvidga deras mandat till att omfatta de frågor som omfattas av direktiven 79/7/EEG och 2000/78/EG, som för närvarande inte ger likabehandlingsorgan befogenheter.

Förslaget grundar sig på artikel 19.1 i EUF-fördraget, som ger EU befogenhet att vidta åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det föreslagna direktivet kommer att förhandlas fram inom ramen för det särskilda lagstiftningsförfarandet i artikel 19.1 i EUF-fördraget, i enlighet med vilket rådet ska besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande. Kommissionen antog förslaget tillsammans med ett annat förslag om standarder för likabehandlingsorgan, som omfattar ytterligare två direktiv om jämlikhet och grundar sig på artikel 157 i EUF-fördraget (ordinarie lagstiftningsförfarande)¹.

De nationella parlamenten i IT och PT och en av de två kamrarna i parlamentet i CZ (senaten) lämnade yttranden om kommissionens förslag. Parlamentet i LT utfärdade också en resolution om förslaget².

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande den 22 mars 2023³.

Europeiska datatillsynsmannen avgav sitt yttrande den 2 februari 2023⁴.

EE vidhåller en reservation för parlamentsbehandling.

---

¹ Se dok. 10038/23.

² Ingen omprövning av förslaget krävdes från kommissionens sida.

³ Dok. 8910/23.

⁴ Dok. 6296/23.

II. LÄGESRAPPORT FRÅN RÅDET

Under behandlingen av förslaget i arbetsgruppen för sociala frågor⁵ har ordförandeskapet gjort en omfattande översyn av texten för att bemöta de betänkligheter som delegationerna framfört. Syftet med många av de ändringar som införts är att ta hänsyn till mångfalden och särdragen i de befintliga nationella systemen, eftersom alla medlemsstater redan har inrättat likabehandlingsorgan inom ramen för sina respektive rättsliga och administrativa ramar.

De huvudsakliga ändringarna omfattar följande:

1. Begreppet likabehandlingsorganens oberoende i artikel 3 har förtydligats, särskilt när det gäller deras organisatoriska och interna struktur och utövandet av deras olika befogenheter.
2. Ändringar gjordes också i artikel 4 för att säkerställa att likabehandlingsorganen får tillräckliga resurser samtidigt som tillräcklig flexibilitet ges för att kunna ta hänsyn till de olika nationella förhållandena och systemen.
3. För större klarhet har ordförandeskapet delat upp artikel 8 i två artiklar; den ena handlar om ”Utredningar” (artikel 8) och den andra om ”Yttranden och beslut” (artikel 8a).
4. De valmöjligheter som medlemsstaterna ges i artikel 9 när det gäller att tilldela likabehandlingsorgan befogenheter att agera i rättstvister har setts över för att ta hänsyn till det faktum att det är stora skillnader mellan medlemsstaternas rättssystem.

---

⁵ Möten hölls den 10 och 20 januari, 7 februari, 2 mars, 20–21 mars, 18–19 april samt den 15 och 25 maj 2023.

5. När det gäller de mekanismer för övervakning och rapportering som avses i artikel 16 klargörs i den nuvarande texten att indikatorerna ska fastställas genom en genomförandeakt som ska antas i enlighet med granskningsförfarandet. I den reviderade texten föreskrivs dessutom en tidsfrist (*24 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande*) inom vilken kommissionen ska anta genomförandeakten och det klargörs att indikatorerna kommer att avse ”funktionen hos de likabehandlingsorgan som har utsetts enligt detta direktiv”, och inte de praktiska effekterna av direktivet som sådant.
6. Införlivandeperioden har ändrats till 36 månader jämfört med 18 månader i kommissionens förslag.

III. ORDFÖRANDESKAPETS KOMPROMISSFÖRSLAG

Den 31 maj lade ordförandeskapet fram en kompromisstext⁶ för Coreper i syfte att nå en allmän riktlinje vid mötet i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 12 juni 2023. En mycket bred majoritet av delegationerna stödde ordförandeskapets text. En delegation begärde ändringar av bestämmelserna om övervakning och rapportering (skäl 44 och artikel 16), medan en annan delegation uttryckte ytterligare betänkligheter och lämnade in en granskningsreservation.

I syfte att säkerställa ett starkt mandat och bredast möjliga stöd från delegationerna utarbetade ordförandeskapet ett nytt kompromissförslag, som lades fram för Coreper den 7 juni 2023⁷. Ordförandeskapet formulerade om artikel 8 om de utredningsbefogenheter som ska tilldelas likabehandlingsorganen och införde en ny mening i artikel 16 om övervakning och rapportering där det anges att indikatorerna för likabehandlingsorganens funktion inte får användas för rangordning eller för att utfärda särskilda rekommendationer till enskilda medlemsstater.

Nästan alla delegationer kunde stödja den nya kompromisstexten och ingen delegation motsatte sig den.

---

⁶ Dok. 9442/23.

⁷ Dok. 9539/23.

IV. SLUTSATS

Rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) uppmanas att anta en allmän riktlinje om den bifogade texten.

Förslag till

RÅDETS DIREKTIV

om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av personer oavsett ras eller etniskt ursprung, likabehandling vad gäller anställning och yrke oavsett personers religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning, likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och om ändring av direktiv 2000/43/EG och direktiv 2004/113/EG

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 19.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande⁸,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁹,

---

⁸ EUT C , , s. .

⁹ EUT C , , s. .

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹⁰,

med beaktande av Europeiska datatillsynsmannens yttrande¹¹,

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

---

¹⁰ EUT C , , s. .

¹¹ EUT C , , s. .

- (1) I fördragen och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna erkänns rätten till jämlikhet och rätten till icke-diskriminering som unionens grundläggande värden¹², och unionen har redan antagit flera direktiv om förbud mot diskriminering.
- (2) Enligt artikel 19.1 i EUF-fördraget kan rådet genom enhälligt beslut i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande och efter Europaparlamentets godkännande vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i fördraget och inom ramen för de befogenheter som tilldelats unionen.
- (3) Syftet med detta direktiv är att fastställa minimikrav för likabehandlingsorganens funktion för att förbättra deras effektivitet och garantera deras oberoende i syfte att stärka tillämpningen av principen om likabehandling som följer av rådets direktiv 79/7/EEG¹³, 2000/43/EG¹⁴, 2000/78/EG¹⁵ och 2004/113/EG¹⁶.
- (4) Genom direktiv 79/7/EEG förbjuds diskriminering på grund av kön i fråga om social trygghet.
- (5) Genom direktiv 2000/43/EG förbjuds diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.
- (6) Genom direktiv 2000/78/EG förbjuds diskriminering i arbetslivet och inom yrkesutbildning på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

---

¹² Artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), artiklarna 8 och 10 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artiklarna 21, 23 och 26 i stadgan.

¹³ Rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet (EGT L 6, 10.1.1979, s. 24).

¹⁴ Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22).

¹⁵ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EGT L 303, 2.12.2000, s. 16).

¹⁶ Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37).

- (7) Genom direktiv 2004/113/EG förbjuds diskriminering på grund av kön i fråga om tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster.
- (8) Enligt direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG ska medlemsstaterna utse ett eller flera organ för främjande av likabehandling, innefattande analys och kontroll av samt stöd för likabehandling av alla personer utan diskriminering på de grunder som omfattas av respektive direktiv (*likabehandlingsorgan*). I direktiven krävs det att medlemsstaterna säkerställer att det i likabehandlingsorganens befogenheter ingår att på ett oberoende sätt bistå offer, att genomföra oberoende undersökningar om diskriminering, att offentliggöra oberoende rapporter om och lämna rekommendationer i frågor som rör sådan diskriminering.
- (9) Det föreskrivs även i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG¹⁷ och direktiv 2010/41/EU¹⁸ att likabehandlingsorgan ska utses för att främja, analysera, kontrollera och stödja likabehandling av alla personer utan könsdiskriminering.
- (10) Samtliga medlemsstater har i enlighet med direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG inrättat likabehandlingsorgan. Ett diversifierat system av likabehandlingsorgan har inrättats, och god praxis har vuxit fram. Många likabehandlingsorgan står dock inför utmaningar, särskilt när det gäller de resurser, det oberoende och de befogenheter som krävs för att genomföra uppdraget.

---

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG (EUT L 180, 15.7.2010, s. 1).

- (11) Direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG lämnar ett stort utrymme för skönsmässig bedömning för medlemsstaterna i fråga om likabehandlingsorganens struktur och funktion. Därför finns det betydande skillnader i mandat, befogenheter, struktur, resurser och operativ funktion mellan de likabehandlingsorgan som inrättats i medlemsstaterna. Detta innebär i sin tur att skyddet mot diskriminering skiljer sig åt mellan medlemsstaterna.
- (12) Även om direktiven 79/7/EEG och 2000/78/EG inte föreskriver att medlemsstaterna ska utse likabehandlingsorgan för att behandla de frågor som omfattas av de direktiven har sådana organ i de flesta medlemsstater behörighet i dessa frågor, när detta fastställs i nationell rätt. Detta är dock inte fallet i alla medlemsstater, vilket leder till olika nivåer av skydd mot diskriminering i unionen i de frågor som omfattas av de direktiven.
- (13) För att säkerställa att likabehandlingsorganen på ett effektivt sätt kan bidra till efterlevnaden av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG genom främjande av likabehandling, förebyggande av diskriminering och erbjudande av stöd till alla diskriminerade individer och grupper med att få tillgång till rättslig prövning i hela unionen, är det nödvändigt att anta minimistandarder för sådana organs funktion och att utvidga deras mandat till att omfatta de frågor som omfattas av direktiven 79/7/EEG och 2000/78/EG. De nya standarderna tar hänsyn till kommissionens rekommendation 2018/951¹⁹ och bygger på vissa av bestämmelserna och den strategi som rekommenderas däri. De bygger också på andra relevanta instrument såsom den allmänna policyrekommendationen nr 2²⁰ om likabehandlingsorgan från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) samt Parisprinciperna²¹, antagna av FN och tillämpliga på nationella människorättsinstitutioner.

---

¹⁹ Kommissionens rekommendation (EU) 2018/951 av den 22 juni 2018 om standarder för jämlikhetsorgan (EUT L 167, 4.7.2018, s. 28).

²⁰ ECRI allmän policyrekommendation nr 2 (reviderad) om likabehandlingsorgan för att bekämpa rasism och intolerans på nationell nivå – antagen den 13 juni 1997 och reviderad den 7 december 2017.

²¹ Principerna för nationella institutioners status, antagen genom FN:s generalförsamlings resolution 48/134 den 20 december 1993.

- [(14) Samma minimistandarder för likabehandlingsorganens funktion i de frågor som omfattas av direktiven 2006/54/EG och 2010/41/EU fastställs i direktiv (EU) .../... [*om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av och lika möjligheter för kvinnor och män i fråga om anställning och yrke och om ändring av direktiv 2006/54/EG och direktiv 2010/41/EU*²².]
- (15) Detta direktiv bör tillämpas på likabehandlingsorgan i de frågor som omfattas av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG. Standarderna bör endast gälla likabehandlingsorganens funktion och bör inte utvidga det materiella eller personliga tillämpningsområdet för dessa direktiv.
- (16) När likabehandlingsorganen främjar likabehandling, förebygger diskriminering, samlar in uppgifter om diskriminering och bistår offer för diskriminering bör de ägna särskild uppmärksamhet åt diskriminering på flera av de grunder som direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG skyddar mot.
- (16a) (nytt) Medlemsstaterna bör utse ett eller flera organ som ska utöva de befogenheter som fastställs i detta direktiv. Medlemsstaterna kan dela upp befogenheterna mellan flera likabehandlingsorgan, till exempel genom att anförtro ett organ uppgiften att förebygga diskriminering, främja likabehandling och bistå offer och ge ett annat organ beslutsfattande funktioner. Detta direktiv påverkar inte befogenheterna för yrkesinspektioner eller andra tillsynsorgan och inte heller för arbetsmarknadens parter.

---

²² COM(2022) 688.

- (17) Likabehandlingsorganen kan bara fullgöra sin roll på ett effektivt sätt om de kan handla helt oberoende, utan att utsättas för någon yttre påverkan. Medlemsstaterna bör i detta syfte vidta ett antal åtgärder som bidrar till likabehandlingsorganens oberoende. Likabehandlingsorgan som utövar befogenheter som fastställs i detta direktiv kan ingå i ett ministerium eller en annan organisatorisk enhet, förutsatt att deras oberoende garanteras. Likabehandlingsorganen bör när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter bevara sitt oberoende i förhållande till varje direkt eller indirekt yttre påverkan, genom att inte söka eller ta emot instruktioner från någon. Likabehandlingsorganen bör kunna förvalta sina egna ekonomiska och andra resurser, inbegripet genom att välja och förvalta sin egen personal, och kunna fastställa sina egna prioriteringar inom den befintliga rättsliga ramen. Anställda som antingen varaktigt eller tillfälligt befinner sig i beslutsfattande eller ledande ställning, såsom chefen eller den ställföreträdande chefen för likabehandlingsorganet och, i tillämpliga fall, ledamöter av styrelsen, bör vara oberoende, kvalificerade för tjänsten och utvalda genom ett öppet förfarande. Insynen i denna process kan säkerställas exempelvis genom att meddelanden om lediga tjänster publiceras offentligt.
- (18) Medlemsstaterna bör säkerställa att likabehandlingsorganens interna struktur, såsom den interna organisationen och de interna processerna, gör det möjligt för dem att utöva sina olika befogenheter på ett oberoende och i förekommande fall opartiskt sätt genom att fastställa lämpliga skyddsåtgärder i fall där likabehandlingsorgan har potentiellt oförenliga uppgifter, särskilt när vissa av dessa uppgifter är inriktade på stöd till påstådda offer. Likabehandlingsorganen bör framför allt agera opartiskt när de gör en utredning eller bedömer ett ärende, särskilt om de har befogenhet att fatta bindande beslut.
- (18a) Om likabehandlingsorganet ingår i ett organ som har flera mandat, såsom en ombudsman med ett bredare mandat eller en nationell människorättsinstitution, bör den interna strukturen hos ett sådant organ med flera mandat garantera att det specifika jämlikhetsmandatet kan utövas effektivt.

- (19) Medlemsstaterna bör genom sina nationella budgetprocesser säkerställa att likabehandlingsorganen får tillräckliga resurser, eftersom detta är avgörande för att de ska kunna fungera effektivt och fullgöra sina uppgifter, inbegripet kvalificerad personal, lämpliga lokaler och lämplig infrastruktur för att kunna utföra var och en av sina uppgifter på ett effektivt sätt, inom rimlig tid eller inom de tidsfrister som fastställs i nationell rätt.
- (19a) Det är viktigt att tilldelningen av finansiella medel förblir stabil, planeras på flerårig basis och gör det möjligt för likabehandlingsorganen att täcka kostnader som kan vara svåra att förutse, såsom i händelse av ett ökat antal klagomål, ökade rättegångskostnader och ökad användning av automatiserade system. Det är avgörande att uppmärksamma de möjligheter och risker som användningen av automatiserade system, inbegripet artificiell intelligens, medför. Likabehandlingsorganet bör särskilt ha lämpliga mänskliga och tekniska resurser, så att de å ena sidan kan använda automatiserade system för sitt arbete och å andra sidan kan bedöma systemens efterlevnad av regler om icke-diskriminering. Om likabehandlingsorganet ingår i ett organ som har flera mandat bör de resurser det behöver för att utöva sitt jämlikhetsmandat säkerställas.
- (20)
- (21) Likabehandlingsorganen har jämte andra aktörer en viktig roll när det gäller att förebygga diskriminering och främja jämlikhet. För att ta itu med strukturella aspekter av diskriminering och bidra till social förändring bör likabehandlingsorganen ha befogenhet att vidta åtgärder för att förebygga diskriminering på de grunder och områden som omfattas av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG och att främja likabehandling. Sådana åtgärder kan omfatta utbyte av god praxis, positiv särbehandling och integrering av ett jämlikhetsperspektiv bland offentliga och privata aktörer samt att förse dessa med relevant utbildning, information, rådgivning, vägledning och stöd. Det är också av avgörande betydelse att likabehandlingsorganen kommunicerar med berörda parter och deltar i den offentliga debatten.

- (22) Utöver förebyggande åtgärder är det en viktig uppgift för likabehandlingsorganen att bistå påstådda offer för diskriminering. Detta bistånd bör alltid innefatta åtminstone tillhandahållande av viktig information till klagande, inbegripet information om huruvida klagomålet kommer att avvisas eller om det finns skäl att gå vidare med det, såvida inte klagomålet lämnats in anonymt. Medlemsstaterna ansvarar för att fastställa formerna för likabehandlingsorganens information till klagande, såsom förfarandets tidsram eller skyddsåtgärder mot upprepade eller oskäligen klagomål.
- (23) För att säkerställa att alla påstådda offer kan klaga bör det vara möjligt att framföra klagomål på olika sätt. Enligt kommissionens rekommendation 2018/951 bör det vara möjligt att lämna in klagomål på ett språk som den klagande väljer och som är vanligt i den medlemsstat där likabehandlingsorganet är beläget. För att hantera en av anledningarna till underrapportering, nämligen rädsla för repressalier, bör likabehandlingsorganen informera påstådda offer om de tillämpliga sekretessreglerna.
- (24) För att erbjuda möjlighet till en snabb tvistlösning utanför domstol till en överkomlig kostnad bör medlemsstaterna göra det möjligt för parter att söka alternativ tvistlösning, som erbjuds av likabehandlingsorganet självt eller av ett annat befintligt behörigt organ. Om ett sådant förfarande inte leder till en lösning av tvisten, eller om någon av parterna inte godtar resultatet, bör parterna inte vara förhindrade att väcka talan i domstol. Medlemsstaterna bör fastställa formerna för förfarandet för alternativ tvistlösning i enlighet med nationell rätt och praxis.
- (25) Om likabehandlingsorganen misstänker en möjlig överträdelse av den princip om likabehandling som fastställs i direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG eller 2004/113/EG bör de kunna göra utredningar, framför allt med anledning av ett klagomål eller på eget initiativ.

- (26) Bevisning är avgörande för att kunna fastställa om diskriminering har ägt rum och ligger ofta inte i händerna på det påstådda offret. Likabehandlingsorganen bör därför ha åtkomst till den information som är nödvändig för att fastställa huruvida diskriminering har ägt rum och samarbeta med andra behöriga organ, såsom arbets- eller utbildningsinspektioner, och arbetsmarknadens parter. Medlemsstaterna bör inrätta ett lämpligt ramverk för utövandet av denna befogenhet, i enlighet med nationella regler och förfaranden. Medlemsstaterna kan i enlighet med nationell lagstiftning och praxis anförtro ett annat behörigt organ genomförandet av utredningar. För att undvika dubbelarbete bör ett sådant behörigt organ på begäran förse likabehandlingsorganet med information om resultaten av utredningen när processen är avslutad.
- (27) På grundval av den bevisning som samlats in bör likabehandlingsorgan lämna sin bedömning av klagomålet. Medlemsstaterna bör fastställa den rättsliga karaktären hos denna bedömning, som kan vara ett icke-bindande yttrande eller ett bindande beslut. Båda bör ange skälen för bedömningen och vid behov inbegripa åtgärder för att avhjälpa konstaterade överträdelser av principen om likabehandling och förhindra upprepning, samtidigt som hänsyn tas till att yttranden och beslut har olika rättslig karaktär. För att säkerställa att likabehandlingsorganens arbete är ändamålsenligt bör medlemsstaterna införa lämpliga mekanismer för uppföljningen av yttranden och verkställigheten av beslut.
- (28) För att öka medvetenheten om det arbete man utför och jämlikhetslagstiftningen bör likabehandlingsorganen kunna offentliggöra åtminstone sammanfattningarna av de yttranden och beslut som de anser vara av särskild betydelse.

- (29) Likabehandlingsorgan bör ha rätt att agera i domstolsförfaranden för att bidra till att säkerställa respekten för principen om likabehandling i direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG. Sådana domstolsförfaranden kan äga rum i domstolar eller motsvarande organ som handlägger frågor om likabehandling och diskriminering, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis. Nationell lagstiftning och praxis om tillåtlighet av talan, särskilt eventuella villkor rörande berättigat intresse, kan inte tillämpas på ett sätt som kan undergräva ändamålsenligheten i likabehandlingsorganens rätt att agera. De befogenheter att göra utredningar och att fatta beslut, och den rätt att agera i domstolsförfaranden som tillkommer likabehandlingsorgan enligt detta direktiv, kommer att underlätta det praktiska genomförandet av de nuvarande bestämmelserna i direktiven 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG om bevisbörda och försvar av rättigheter. Likabehandlingsorganen kommer på de villkor som anges i detta direktiv att kunna fastställa fakta som ger anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering och därmed uppfylla villkoren i artikel 8 i direktiv 2000/43/EG, artikel 10 i direktiv 2000/78/EG och artikel 9 i direktiv 2004/113/EG. Stödet från likabehandlingsorgan kommer därför att underlätta offrens tillgång till rättslig prövning. Likabehandlingsorgan kan välja de ärenden som de beslutar att driva som domstolsförfaranden för att bidra till en korrekt tolkning och tillämpning av lagstiftningen om likabehandling.
- (29a) När likabehandlingsorgan har befogenhet att fatta bindande beslut bör de ha befogenhet att agera som part i förfaranden för verkställighet eller rättslig prövning av dessa beslut. Likabehandlingsorgan bör även kunna lämna in yttranden till domstolarna, till exempel genom att ge sitt expertutlåtande, i enlighet med nationell rätt och praxis.

- (29b) Likabehandlingsorganens rätt att agera i domstolsförfaranden kan ta sig olika uttryck i olika nationella rättsliga ramar. Därför bör medlemsstaterna, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis, välja en eller flera av följande åtgärder: att agera på ett eller flera offers vägnar, eller till stöd för ett eller flera offer, eller att inleda rättsliga förfaranden i eget namn.
- (30) Likabehandlingsorgan kan agera på offrens vägnar eller till stöd för dem, i tillämpliga fall med deras samtycke, vilket ger dem tillgång till rättslig prövning om processhinder eller ekonomiska hinder eller rädsla för represalier är avskräckande för offren. När likabehandlingsorganen agerar på ett eller flera offers vägnar företräder de offren inför domstolen. När likabehandlingsorganen agerar till stöd för ett eller flera offer deltar de i domstolsförfaranden som inlett av offren, för att stödja fordran.
- (31) Vissa fall av diskriminering är svåra att bekämpa eftersom det inte finns någon klagande som själv driver ärendet. I sin dom i mål C-54/07, Feryn²³, som väcktes av ett likabehandlingsorgan i eget namn, bekräftade domstolen att diskriminering kan fastställas även i avsaknad av ett identifierat offer. För att bekämpa diskriminering i allmänhetens intresse kan medlemsstaterna därför också föreskriva att likabehandlingsorganen bör kunna agera i eget namn i vissa fall av diskriminering, till exempel på grund av att de är ofta förekommande, av allvarlig natur eller medför ett behov av rättsligt klarläggande, orsaker som var och en kan tyda på att diskrimineringen är strukturell eller systematisk till sin karaktär. Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell rätt och praxis, föreskriva att sådana fall av diskriminering kräver att svaranden är en identifierad person eller enhet.

(32)

(33)

---

²³ Domstolens dom av den 10 juli 2008, Feryn, C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397.

- (34) För att säkerställa respekten för individuella rättigheter bör medlemsstaterna säkerställa att likabehandlingsorganens befogenheter omgärdas av lämpliga rättssäkerhetsgarantier så att viktiga principer såsom rätten till försvar och rätten till rättsprövning av bindande beslut skyddas på ett lämpligt sätt. Medlemsstaterna kan, till exempel, erbjuda vittnen och visselblåsare sekretess för att på ett betydande sätt uppmuntra rapportering av fall av diskriminering.
- (35) Bestämmelserna om likabehandlingsorganens rätt att agera i domstolsförfaranden påverkar inte rättigheterna för offer och för föreningar, organisationer eller andra juridiska personer som tillvaratar offers rättigheter och som, i enlighet med de kriterier som fastställs i nationell rätt, har ett berättigat intresse av att säkerställa att direktiven 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG efterlevs, i enlighet med de direktiven, inbegripet när dessa har engagerat sig i rättsliga och/eller administrativa förfaranden.
- (36) Ändamålsenligheten i likabehandlingsorganens arbete är också beroende av att de grupper som riskerar att diskrimineras får full åtkomst till likabehandlingsorganens tjänster. I en undersökning som genomfördes av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter²⁴ uppgav 71 % av dem som tillhör etniska eller invandrade minoritetsgrupper att de inte känner till någon organisation som erbjuder stöd eller rådgivning till offer för diskriminering. Ett viktigt steg för att stödja sådan åtkomst är att medlemsstaterna säkerställer att människor känner till sina rättigheter och är medvetna om att likabehandlingsorganen finns och om deras tjänster. Detta är särskilt viktigt för missgynnade grupper och grupper som kan ha svårt att få tillgång till sådan information, till exempel på grund av sin osäkra ekonomiska ställning, ålder, funktionshinder, läs- och skrivkunnighet, nationalitet eller uppehållsstatus eller bristande tillgång till onlineverktyg.

---

²⁴ FRA EU-MIDIS II-undersökning.

- (37) Tillgång till likabehandlingsorganens tjänster och publikationer på lika villkor för alla bör garanteras. I detta syfte bör potentiella hinder för tillgång till likabehandlingsorganens tjänster identifieras och åtgärdas. Tjänsterna bör vara kostnadsfria för klagande. Medlemsstaterna bör också, utan att det påverkar de regionala och lokala myndigheternas autonomi, se till att likabehandlingsorganens tjänster är tillgängliga för alla potentiella offer, över hela sina territorier, exempelvis genom inrättande av lokala kontor, inklusive mobila kontor, genom användning av kommunikationsverktyg, genom organisation av lokala kampanjer, genom samarbete med lokala delegerade eller civilsamhällesorganisationer eller genom kontrakterade tjänsteleverantörer.
- (38) I syfte att garantera att personer med funktionsnedsättning får tillgång till alla tjänster och all verksamhet som tillhandahålls av likabehandlingsorganen är det nödvändigt att säkerställa tillgänglighet i enlighet med de krav som anges i direktiv (EU) 2019/882²⁵ och att säkerställa rimlig anpassning i linje med Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som antogs den 13 december 2006. Därför bör likabehandlingsorgan säkerställa fysisk och digital²⁶ tillgänglighet genom att förebygga och undanröja de hinder som personer med funktionshinder kan stöta på när det gäller att få tillgång till likabehandlingsorganens tjänster och information, och tillhandahålla skäliga arrangemang och vidta nödvändiga och lämpliga anpassningsåtgärder när så krävs i ett enskilt fall.

---

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

²⁶ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1) och tillhörande genomförandebeslut.

- (39) Det är avgörande för ömsesidigt lärande, samstämmighet och konsekvens att möjliggöra regelbunden koordinering och regelbundet långsiktigt samarbete på olika nivåer för likabehandlingsorganen, vilket kan bredda räckvidden och genomslaget av deras arbete. Likabehandlingsorgan bör, inom sina respektive befogenheter, samarbeta med andra likabehandlingsorgan i samma medlemsstat samt med offentliga och privata aktörer på lokal, regional och nationell nivå samt på EU-nivå och internationell nivå, såsom nätverk för likabehandlingsorgan på EU-nivå, civilsamhällesorganisationer, dataskyddsmyndigheter, arbetsmarknadens parter, yrkes- och utbildningsinspektioner, brottsbekämpningsorgan, organ med ansvar på nationell nivå för människorättsskydd, nationella statistikbyråer, myndigheter som hanterar unionsmedel, nationella kontaktpunkter för romer, konsumentorgan och nationella oberoende mekanismer för främjande, skydd och övervakning av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- (40) Likabehandlingsorgan kan inte uppfylla sin roll som experter på likabehandling om de inte tillräckligt tidigt i det policyskapande förfarandet rådfrågas om frågor som rör de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG. Medlemsstaterna bör därför fastställa förfaranden för att i god tid säkerställa samråd och bör även göra det möjligt för likabehandlingsorgan, när dessa anser det nödvändigt, att utfärda rekommendationer och offentliggöra dem i så god tid att de hinner beaktas.

- (41) Jämlikhetsdata är avgörande för att öka medvetenheten, göra människor uppmärksamma, visa på trender över tid, bevisa förekomsten av diskriminering, utvärdera genomförandet av jämlikhetslagstiftning, visa på behovet av positiv särbehandling och bidra till ett evidensbaserat beslutsfattande²⁷. Likabehandlingsorganen kan bidra till utvecklingen av jämlikhetsdata i dessa avseenden, till exempel genom att organisera rundabordsmöten med alla relevanta aktörer. Likabehandlingsorganen bör också samla in och analysera uppgifter om sin egen verksamhet eller genomföra undersökningar och bör i enlighet med nationell lagstiftning kunna tillgå och använda statistik om de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG. Personuppgifter som samlas in av likabehandlingsorganen bör anonymiseras eller, om detta inte är möjligt, pseudonymiseras.
- (41a) Likabehandlingsorganen bör anta ett program som anger deras prioriteringar och framtida verksamhet, vilket gör det möjligt för dem att säkerställa samstämmighet över tid mellan deras olika arbetsområden och hantera systemrelaterade diskrimineringsfrågor som omfattas av deras mandat som en del av en långsiktig handlingsplan.
- (42) Förutom att årligen offentliggöra en verksamhetsrapport bör likabehandlingsorganen regelbundet offentliggöra rapporter med en övergripande bedömning av situationen när det gäller diskriminering som omfattas av deras mandat i medlemsstaterna, samt andra rapporter som rör diskriminering.

---

²⁷ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av rådets direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (direktivet om jämlikhet oavsett ras eller etniskt ursprung) och av rådets direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling (direktivet om jämlikhet i arbetslivet), COM(2021) 139 final.

- (43)
- (44) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av medlemsstaternas rapporteringskyldigheter enligt artikel 16.2 när det gäller funktionen hos de likabehandlingsorgan som har utsetts enligt detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter att upprätta en förteckning över relevanta indikatorer, på grundval av vilka uppgifter bör samlas in. Dessa indikatorer bör inte användas för rangordning eller för att utfärda särskilda rekommendationer riktade till enskilda medlemsstater.
- (44a) Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁸.
- (45) I detta direktiv fastställs minimikrav, vilket ger medlemsstaterna möjlighet att införa eller behålla förmånligare bestämmelser. Genomförandet av detta direktiv bör inte åberopas som skäl till inskränkningar i det skydd som för närvarande finns i varje medlemsstat.
- (45a) All behandling av personuppgifter som utförs av likabehandlingsorgan enligt detta direktiv bör utföras i full överensstämmelse med förordning (EU) 2016/679. Medlemsstaterna bör säkerställa att likabehandlingsorganens uppgifter på ett tydligt sätt fastställs i lag, i enlighet med artikel 6.1 e i förordning (EU) 2016/679 jämförd med artikel 6.2 och 6.3 i den förordningen. Likabehandlingsorganen bör behandla personuppgifter endast i den utsträckning som är nödvändig för att fullgöra de uppgifter enligt detta direktiv som syftar till att upprätthålla de grundläggande rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG. Enskilda personer vars personuppgifter behandlas bör informeras om sina rättigheter som registrerade, inbegripet om de rättsmedel som står till deras förfogande på nationell nivå.

---

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (45b) Om fullgörandet av likabehandlingsorganens uppgifter kräver behandling av de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679 bör medlemsstaterna också säkerställa att nationell rätt respekterar det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och föreskriver lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen, i enlighet med artikel 9.2 g i förordning (EU) 2016/679. Ett sådant säkerställande bör omfatta exempelvis interna policyer och åtgärder, för att säkerställa uppgiftsminimering – bland annat genom anonymisering av personuppgifter när så är möjligt, för användning av pseudonymiseringar och kryptering av personuppgifter, för att förhindra obehörig åtkomst och överföring av personuppgifter, och för att säkerställa att personuppgifter inte behandlas längre än vad som är nödvändigt för ändamålen med behandlingen.
- (46) Detta direktiv bygger på de regler som fastställs i direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG genom att införa skärpta standarder för likabehandlingsorganens funktion. Tidigare bestämmelser om likabehandlingsorgan i artikel 13 i direktiv 2000/43/EG och artikel 12 i direktiv 2004/113/EG bör därför utgå.
- (47) Detta direktiv syftar till att säkerställa att likabehandlingsorganen bedriver sin verksamhet enligt minimistandarder och till att förbättra deras effektivitet och garantera deras oberoende, för att stärka tillämpningen av principen om likabehandling. Eftersom målet för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför bör uppnås på unionsnivå får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv, som begränsas till att fastställa minimistandarder, inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (48)
- (49)
- (50) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den 2 februari 2023.

Artikel 1

Syfte, innehåll och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs minimikrav för likabehandlingsorgans funktion för att förbättra deras effektivitet och garantera deras oberoende i syfte att stärka tillämpningen av principen om likabehandling som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.
2. Medlemsstaternas skyldigheter och likabehandlingsorganens uppgifter enligt detta direktiv ska omfatta de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.

Artikel 2

Utseende av likabehandlingsorgan

1. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ (*likabehandlingsorgan*) som ska utöva de befogenheter som fastställs i detta direktiv.
2. Detta direktiv påverkar inte befogenheterna för yrkesinspektioner eller andra tillsynsorgan och inte heller för arbetsmarknadens parter.

Artikel 3

Oberoende

1. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att likabehandlingsorganen är oberoende och fria från yttre påverkan när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, särskilt när det gäller likabehandlingsorganens interna struktur, ansvarsskyldighet, personal, organisatoriska angelägenheter och förvaltning av ekonomiska resurser.
2. I syfte att garantera likabehandlingsorganens kompetens och oberoende ska medlemsstaterna föreskriva transparenta förfaranden för val, utnämning och entledigande av och intressekonflikter bland personal i beslutsfattande eller ledande ställning inom likabehandlingsorganen, och i förekommande fall ledamöter av styrelsen.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen inrättar en intern struktur som garanterar att de utövar sina befogenheter på ett oberoende och i förekommande fall opartiskt sätt.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att den interna strukturen inom organ med flera mandat garanterar ett effektivt utövande av jämlikhetsmandatet.

Artikel 4

Resurser

1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina nationella budgetprocesser säkerställa att varje likabehandlingsorgan förses med de mänskliga, tekniska och ekonomiska resurser som är nödvändiga för att de ska kunna genomföra alla sina uppgifter och utöva sina befogenheter effektivt, på grunder och inom områden som omfattas av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG, inbegripet om likabehandlingsorganet ingår i ett organ som har flera mandat.

2.

Artikel 5

Förebyggande, främjande och ökad medvetenhet

1. Medlemsstaterna ska anta lämpliga åtgärder, såsom strategier, med särskilt fokus på enskilda personer och grupper som riskerar att diskrimineras för att öka medvetenheten hos allmänheten i hela sitt territorium om rättigheterna enligt direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG samt om existensen av likabehandlingsorganen och deras tjänster.
2. Medlemsstaterna ska se till att likabehandlingsorganen har befogenhet att vidta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja likabehandling.
3. Medlemsstaterna och likabehandlingsorganen ska beakta lämpliga kommunikationsverktyg och kommunikationsformat för varje målgrupp. De ska särskilt inrikta sig på grupper som kan ha svårt att få tillgång till information, till exempel på grund av sin osäkra ekonomiska ställning, ålder, funktionshinder, otillräckliga läs- och skrivkunskaper, nationalitet eller uppehållsstatus eller på grund av bristande tillgång till onlineverktyg.

Artikel 6

Bistånd till offer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen kan bistå påstådda offer i enlighet med punkterna 2–4.
2. Likabehandlingsorganen ska kunna ta emot klagomål om diskriminering.
3. Likabehandlingsorganen ska bistå påstådda offer – inledningsvis genom att informera dem om den rättsliga ramen – bland annat genom individ- och situationsanpassad rådgivning om de tjänster som likabehandlingsorganen erbjuder och om tillhörande förfarandaspekter samt om tillgängliga rättsmedel, inklusive möjligheten att driva ett mål inför domstol.

Likabehandlingsorganen ska också informera påstådda offer om tillämpliga sekretessregler, om skyddet av personuppgifter och om möjligheten att få psykologiskt eller annat relevant bistånd från andra organ eller organisationer.

4. Likabehandlingsorganen ska inom rimlig tid underrätta de klagande om huruvida klagomålet kommer att avvisas eller om det finns skäl att gå vidare med det.

Artikel 7

Alternativ tvistlösning

Likabehandlingsorganen ska kunna erbjuda parter möjligheten att söka en alternativ tvistlösning. Denna process kan ledas av likabehandlingsorganet självt eller av en annan behörig enhet i enlighet med nationell lagstiftning och praxis, varvid likabehandlingsorganet får lämna synpunkter till den enheten. Om ett sådant förfarande avslutas utan att en lösning uppnåtts ska det inte vara ett hinder för rätten att agera i domstol.

Artikel 8

Utredningar

1. Medlemsstaterna ska se till att likabehandlingsorganen har befogenhet att göra utredningar för att fastställa om principen om likabehandling i direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG har överträtts.
2. Medlemsstaterna ska tillhandahålla en ram för genomförandet av dessa utredningar som gör det möjligt för likabehandlingsorganen att inhämta upplysningar. Denna ram ska särskilt ge likabehandlingsorganen faktisk rätt att få tillgång till information och handlingar som behövs för att fastställa om det har förekommit diskriminering. Den ska också ge likabehandlingsorganen lämpliga mekanismer för samarbete med relevanta offentliga organ i detta syfte.
- 3.
4. Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning och praxis också anförtro ett annat behörigt organ de befogenheter som avses i punkterna 1 och 2. När ett sådant behörigt organ har slutfört sina utredningar ska det på begäran förse likabehandlingsorganet med information om resultaten av dessa.

Artikel 8a

Yttranden och beslut

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen har befogenhet att dokumentera sin bedömning av ett ärende, inbegripet fastställandet av omständigheter och en motiverad slutsats om förekomsten av diskriminering. Medlemsstaterna ska avgöra om detta ska ske genom icke bindande yttranden eller bindande beslut.
2. När så är lämpligt ska både icke bindande yttranden och bindande beslut innehålla särskilda åtgärder för att avhjälpa konstaterade överträdelser av principen om likabehandling och förhindra upprepning. Medlemsstaterna ska fastställa lämpliga mekanismer för uppföljningen av icke bindande yttranden, såsom en skyldighet att återkoppla, och för verkställigheten av bindande beslut.

3. Likabehandlingsorganen ska offentliggöra åtminstone en sammanfattning av de yttranden och beslut som de anser vara av särskild betydelse.

Artikel 9

Rättstvist

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorgan har rätt att agera i domstolsförfaranden om civil- och förvaltningsrättsliga frågor som rör genomförandet av principen om likabehandling, fastställd i direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG, enligt punkterna 2–5 och i enlighet med nationell lagstiftning och praxis i fråga om tillåtlighet av talan, inbegripet eventuella regler om krav på godkännande från det påstådda offret.
2. Likabehandlingsorganets rätt att agera i domstolsförfaranden ska inbegripa rätten att lämna in yttranden till domstolen, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.
  - a)
  - b)
  - c)
- 2a. Likabehandlingsorganets rätt att agera i rättsliga förfaranden ska också omfatta minst ett av följande:
  - a) Rätten att inleda förfaranden på ett eller flera offers vägnar.
  - b) Rätten att delta i förfaranden till stöd för ett eller flera offer. eller
  - c) Rätten att inleda ett förfarande i eget namn för att försvara allmänintresset.
- 2b. Likabehandlingsorganens rätt att agera i domstolsförfaranden ska inbegripa rätten att vara part i förfaranden för verkställighet eller rättslig prövning av bindande beslut, om likabehandlingsorganen har befogenhet att fatta sådana beslut i enlighet med artikel 8a.

- 3.
- 4.
5. Medlemsstaterna får föreskriva att utredningar enligt artiklarna 8.2 och 8a varken inleds eller fortsätter under tiden det pågår ett domstolsförfarande om samma fråga.

Artikel 10

Rättssäkerhetsgarantier

Medlemsstaterna ska säkerställa att berörda fysiska och juridiska personers rätt till försvar skyddas i de förfaranden som avses i artiklarna 6, 7, 8, 8a och 9. De bindande beslut som avses i artikel 8a ska kunna bli föremål för rättslig prövning i enlighet med nationell rätt.

Artikel 11

Tillgång på lika villkor

1. Medlemsstaterna ska garantera tillgång till likabehandlingsorganens tjänster och publikationer på lika villkor för alla.
  - 1a. Likabehandlingsorganen ska garantera att det inte finns några hinder för att lämna in klagomål, till exempel genom möjligheten att ta emot klagomål muntligen, skriftligen och online.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen tillhandahåller sina tjänster utan kostnad för klagande, inom hela sitt territorium, inbegripet på landsbygden och i avlägsna områden.

Artikel 11a

Tillgänglighet och rimlig anpassning till förmån för personer med funktionshinder

Medlemsstaterna ska säkerställa tillgänglighet för personer med funktionshinder och tillhandahålla dem skäligen arrangemang för att garantera deras tillgång på lika villkor till likabehandlingsorganens tjänster och verksamhet, inbegripet bistånd till offer, hantering av klagomål, alternativ tvistlösning, information och publikationer, liksom förebyggande och främjande verksamhet samt medvetandehöjande insatser.

Artikel 12

Samarbete

Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen har lämpliga mekanismer för att inom sina respektive befogenheter samarbeta med andra likabehandlingsorgan inom samma medlemsstat och med relevanta offentliga och privata aktörer, inbegripet yrkesinspektioner, arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer, på nationell, regional och lokal nivå, i andra medlemsstater samt på unionsnivå och internationell nivå.

Artikel 13

Samråd

Medlemsstaterna ska införa förfaranden för att säkerställa att regering och andra berörda offentliga myndigheter samråder med likabehandlingsorganen om lagstiftning, politik, förfaranden och program som rör de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.

Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen har rätt att i dessa frågor utfärda rekommendationer, offentliggöra dem och begära uppföljning av dessa rekommendationer.

Artikel 14

Insamling av data och tillgång till jämlikhetsdata

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen samlar in uppgifter om sin verksamhet, i syfte att utarbeta de rapporter som avses i artikel 15 b och c.
2. De insamlade uppgifterna ska delas upp efter de grunder och områden som omfattas av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG, i enlighet med de indikatorer som avses i artikel 16. De personuppgifter som samlas in ska anonymiseras eller, om detta inte är möjligt, pseudonymiseras.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen kan få tillgång till statistik om de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG i enlighet med nationell lagstiftning, när de finner sådan statistik nödvändig för att göra en övergripande bedömning av diskrimineringsituationen i en medlemsstat och för att utarbeta de rapporter som avses i artikel 15 c.
4. Medlemsstaterna ska tillåta likabehandlingsorganen att utfärda rekommendationer om vilka data som ska samlas in med avseende på de rättigheter och skyldigheter som följer av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG till offentliga och privata aktörer, inbegripet offentliga myndigheter, arbetsmarknadens parter, företag och civilsamhällesorganisationer. Medlemsstaterna får också tillåta likabehandlingsorganen att ha en samordnande roll vid insamling av jämlikhetsdata.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen kan göra oberoende undersökningar om diskriminering.

Artikel 15

Rapporter och strategisk planering

Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen

- a) antar ett program som anger deras prioriteringar och framtida verksamhet,
- b) utarbetar och offentliggör årliga verksamhetsrapporter, som innefattar årsbudget och rapporter om personal och ekonomi,
- c) minst vart fjärde år offentliggör en eller flera rapporter med rekommendationer om situationen i sin medlemsstat när det gäller likabehandling och diskriminering, inklusive potentiella strukturella problem.

Övervakning och rapportering

1. Senast [24 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen genom en genomförandeakt upprätta en förteckning över gemensamma indikatorer för hur de likabehandlingsorgan som utsetts enligt detta direktiv fungerar. Kommissionen får vid utarbetandet av indikatorerna rådfråga Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska jämställdhetsinstitutet och nätverk av jämställdhetsorgan på EU-nivå. Indikatorerna ska omfatta likabehandlingsorganens resurser, oberoende funktion, och effektivitet samt utvecklingen i deras mandat, befogenheter eller struktur, med säkerställande av att de uppgifter som samlas in på nationell nivå är jämförbara, objektiva och tillförlitliga. Indikatorerna ska inte användas för rangordning eller för att utfärda särskilda rekommendationer till enskilda medlemsstater.

Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 18a.2.

2. Senast [sju år efter dagen för detta direktivs ikraftträdande], och därefter vart femte år, ska medlemsstaterna förse kommissionen med all relevant information om tillämpningen av detta direktiv. Sådan information ska omfatta åtminstone uppgifter om likabehandlingsorganens funktion och ska beakta de rapporter som utarbetas av likabehandlingsorganen i enlighet med artikel 15 b och c.
3. Kommissionen ska utarbeta en rapport om tillämpningen och de praktiska effekterna av detta direktiv på grundval av den information som avses i punkt 2 och ytterligare relevanta uppgifter som samlas in på nationell nivå och unionsnivå, särskilt från nätverk av jämställdhetsorgan på EU-nivå och andra berörda parter, av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Europeiska jämställdhetsinstitutet.

Artikel 17

Minimikrav

1. Medlemsstaterna får införa eller behålla bestämmelser som är förmånligare än de minimikrav som fastställs i detta direktiv.
2. Genomförandet av detta direktiv får under inga omständigheter föranleda någon minskning av den skyddsnivå mot diskriminering som redan tillerkänts av medlemsstaterna i de frågor som omfattas av direktiven 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.

Artikel 18

Behandling av personuppgifter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att likabehandlingsorganen endast får samla in och behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att fullgöra en uppgift enligt detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga och särskilda åtgärder vidtas för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen när likabehandlingsorganen behandlar de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679.

Artikel 18a

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 19

Strukna artiklar i direktiv 2000/43/EG och direktiv 2004/113/EG

Artikel 13 i direktiv 2000/43/EG och artikel 12 i direktiv 2004/113/EG ska utgå.

Hänvisningar till de organ för främjande av likabehandling som avses i de artiklarna ska anses vara hänvisningar till de likabehandlingsorgan som avses i artikel 2 i detta direktiv.

Artikel 20

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den [36 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 21

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 19 ska tillämpas från och med den [datum som avses i artikel 20.1].

Artikel 22

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
